

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019-2021

Hvorfor skal vi have en handlingsplan?	3
Den kommunale rottebekæmpelse i Viborg Kommune	4
Her bekæmper kommunen rotter.	4
Er gift den bedste løsning?	5
Den private rottebekæmpelse i Viborg Kommune	6
Servicemål	6
Målsætning(er)	7
Fokusområder	8
Fokusområde 1:	9
Fokusområde 2:	11
Fokusområde 3:	14
Fokusområde 4:	15
Finansiering af rottebekæmpelsen	16
Udviklingen i antal rotteanmeldelser	17
Hvad nåede vi i Handlingsplan 2016-2018?	19
Bilag A: Retningslinjer for privat rottebekæmpelse	20

Hvorfor skal vi have en handlingsplan?

Danmark har haft en rottelov siden 1907 og tanken var dengang, at rotterne skulle udryddes, fordi rotter kan overføre en lang række sygdomme til os mennesker og vores husdyr.

Vi har dog siden måtte erkende, at rotter ikke kan udryddes. De trives rigtigt godt i menneskers nærhed, idet vi (uden at vi er klar over det) sørger for, at vores omgivelser byder rotten på skjulesteder og mad.

Hvis man som borger er så uheldig at få rotter, vil Viborg Kommune sikre hurtig og kvalificeret hjælp til at skaffe sig af med problemet. Men den enkelte borger og grundejer kan selv gøre en indsats med hensyn til forebyggelse af rotter på egen ejendom. Ved at rottesikre boligen og sørge for at der ikke ligger spiseligt affald eller føde på ejendommen, kan man langt hen ad vejen undgå rotter.

Viborg Kommune ønsker med denne handlingsplan at synliggøre den kommunale rottebekæmpelse og hvad kommunen og kommunens borgere kan gøre for at forebygge mod rotter.

Det har siden 1. januar 2013 været et krav, at alle kommuner skulle have en handlingsplan for den kommunale rottebekæmpelse og at handlingsplanen skal revideres minimum hvert tredje år. Dette er den tredje handlingsplan for den kommunale rottebekæmpelse i Viborg Kommune.

Handleplanen er udarbejdet i overensstemmelse med de krav der fremgår af lovgivningen.

Fakta

- Rotter kan komme igennem åbninger og sprækker på over 2 cm
- Rotter kan gennemgave alt materiale som er blødere end jern
- Rotter kan løfte en vægt op til ca. 1,2 kg, derfor bør afløbsriste altid være fastgjorte
- Rotter graver typisk ned til en dybde på ca. 60 cm
- Rotter hopper ca. 75 cm op lodret
- Rotter er gode til at klatre op af ru vægge, træer, faldstammer etc.
- Rotter skal bruge skjulesteder og mad for at slå sig ned
- Vi, mennesker, er gode til at opfylde rottens livskrav
- Hønsehold tiltrækker oftest rotter
- Fuglefodring kan tiltrække rotter

Den kommunale rottebekæmpelse i Viborg Kommune

Rottebekæmpelsen er en kommunal opgave og i Viborg Kommune er selve den praktiske udførelse af rottebekæmpelsen udliciteret til et privat bekæmpelsesfirma. Den daglige administration, kontrol og håndhævelse inden for området varetages af kommunens eget administrative personale. Den administrative varetagelse af den kommunale rottebekæmpelse har bl.a. til formål at sikre;

- at kommunens borgere modtager en effektiv bekæmpelse og forebyggelse af rotter
- at kommunens borgere aktivt deltager i forebyggelse på egne og fælles arealer
- at al bekæmpelse og forebyggelse følger de lovgivningsmæssige retningslinjer

Der er i Viborg Kommune er der i Teknik og Miljø afsat ca. ¾ årsværk til den administrative styring af kommunal rottebekæmpelse.

Her bekæmper kommunen rotter

Viborg Kommune bekæmper rotter i hele kommunens område efter anmeldelse. Er der tale om forekomst af rotter i beboelsen, på fødevarer virksomheder og lignende, vil borgeren få besøg af den kommunale rottebekæmpelse samme dag eller senest næste dag. Dette er en service som Viborg Kommune fra 1. januar 2019

tilbyder alle ugens syv dage. Anmeldelse om rotter andre steder end indendørs i beboelse og på fødevarer virksomheder vil ligeledes få besøg af den kommunale rottebekæmpelse senest 4 hverdage efter anmeldelse.

For nogle udvalgte ejendomme (tilsynspligtige ejendomme) skal Viborg Kommune årligt foretage et eftersyn for rotter. De tilsynspligtige ejendomme er i rottebekendtgørelsen defineret som, *”Erhvervsjendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker”*.

Disse ejendomme vil én gang årligt i perioden fra og med oktober til og med februar modtage et tilsynsbesøg af den kommunale rottebekæmpelse.

Ved gennemførelsen af de lovpligtige tilsyn vil ejer forsøgt blive kontaktet, så tilsynet for tegn på rotter ude så vel som inde på den pågældende ejendom, så vidt muligt, kan gennemføres sammen med ejer. Ved tilsynsbesøget vil den kommunale rottebekæmpelse (sammen med grundejer) gennemgå ejendommen og tilstødende arealer for tegn på rotter.

Er gift den bedste løsning?

Ofte vil brug af gift være en effektiv løsning til at bekæmpe større forekomster af rotter, men når der anvendes gift mod rotter, vil der altid være risiko for, at der kan opstå resistens, som typisk vil lede til anvendelse af stærkere gifte. Foruden problemer med resistens udgør brugen af gift desværre også en stor miljømæssig risiko. Den miljømæssige risiko er særlig stor for en lang række ikke-målorganismer (f.eks. fugle, fredede mus etc.), som ved indtag af giften kan dø. Men også andre dyr, f.eks. de mindre rovpatte-dyr, rovfugle og ugler, er i stor risiko for at blive forgiftet, hvis de æder forgiftede dyr.

Ved en resistensundersøgelse i 2017 kunne Viborg Kommune konstatere resistens flere steder i kommunen overfor de milde bekæmpelsesmidler samt for visse typer af de stærkere gifte. Derfor vil Viborg Kommune atter have fokus på en miljøbevidst anvendelse af gift i både den kommunale og private rottebekæmpelse for at reducere udbredelse af resistens og minimering af de miljømæssige konsekvenser.

En miljøbevidst bekæmpelse skal ikke nødvendigvis forstås som, at der ikke vil blive brugt gift i rottebekæmpelsen. Men det betyder, at Viborg i højere grad, vil bestræbe sig på, at der kun anvendes gift, når det er den bedste løsning.

Når der anvendes gift, vil der vil være fokus på et målrettet giftbrug, hvor;

- det bestræbes at minimere tiden, hvor gift er tilgængelig i den enkelte bekæmpelse
- der foretages en risikovurdering særligt med det formål at beskytte ikke-målorganismer mest muligt
- der kun anvendes den mængde gift, der er nødvendig til en enkelte situation
- der altid følges op på giftindtaget
- der aldrig udleveres gift til borgere
- der er opmærksomhed på mulig forekomst af resistens således, at bekæmpelsen hurtigt tilpasses denne situation

Service mål

Den private rottebekæmpelse i Viborg Kommune

Privat rottebekæmpelse er tilladt i Viborg Kommune. Viborg Kommune har opstillet en række krav til udførelsen af privat rottebekæmpelse (i bilag til kommunens handlingsplan), som, foruden de lovgivningsmæssige krav, ALTID skal følges af autoriserede rottebekæmpere (R1 eller R2).

Med privat rottebekæmpelse skal forstås rottebekæmpelse, som udføres af en af følgende autoriserede personer uden tilknytning til den kommunale rottebekæmpelse;

- R1-autoriserede: som giver tilladelse til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter overalt i Viborg Kommune
- R2-autoriserede: er en ny ordning som kun har tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af visse kemiske bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom.

Lovgivningsmæssigt er der ikke forskel på den rottebekæmpelse, som udføres af enten R1 eller R2 autoriserede personer, derfor er der i de kommunale retningslinjer ikke gjort forskel på krav til R1 og R2 udført rottebekæmpelse.

Med nedenstående servicemål vil Viborg kommune sikre borgerne en kompetent og effektiv rottebekæmpelse.

Viborg Kommune vil;

- reagere hurtigt på en anmeldelse om rotter
- lade rottebekæmpelsen udføres af faglige kompetente rottebekæmpere
- sikre at rottebekæmperen forsøger at finde årsagen eller årsager til rotteforekomsten
- sikre at den enkelte borger hele tiden er velinformeret om bekæmpelsesforløbet – da dette erfaringsmæssigt er med til at give tryghed
- sikre at borgeren bliver vejledt om fremtidige forebyggende tiltag
- sikre at der overvejes alternative løsninger til en giftbekæmpelse
- sikre at der følges op på anmeldelsen med maksimum 7 dages mellemrum på den enkelte bekæmpelse, indtil problemet er løst

Målsætning(er)

Viborg Kommune ønsker med handlingsplan 2019-2021 at have fokus på forebyggelse og bekæmpelse af rotter under størst mulig hensyntagen til miljøet, samt at sikre kvaliteten af den daglige rottebekæmpelse. Viborg Kommune har valgt følgende målsætninger for den kommunale rottebekæmpelse og som bl.a. skal afspejle kommunens indsats de kommende år;

Mål for den kommunale rottebekæmpelse i Viborg Kommune

- At gøre det sværere for rotterne at etablere sig i vores omgivelser
- At gøre det sværere for rotterne at komme ud af kloakken
- At have en miljøforsvarlig anvendelse af gift i den aktive rottebekæmpelse
- At gøre borgerne til aktive medspillere i forebyggelsen af rotteproblemer

Fokusområder

I det daglige vil Viborg Kommune fortsat sikre borgerne den lovpligtige effektive rottebekæmpelse, men derudover vil Viborg Kommune have fokus på nogle særlige fokusområder, som skal være med til at øge indsatsen overfor rotterne.

Her gives en kort beskrivelse af de fire fokusområder, som Viborg Kommune vurderer, har en central rolle for den fremadrettede indsats med sikring af den effektive rottebekæmpelse.

For hvert af de enkelte fokusområder er der en beskrivelse af nogle udvalgte indsatser (indsatsområder).

Der er ikke tale om en prioriteret rækkefølge af de enkelte fokusområder

Fokusområde 1:

Tværfagligt samarbejde til gavn for forebyggelsen af rotter

Her vil Viborg Kommune fortsætte og i det omfang det er muligt/nødvendigt udvide samarbejdet med andre faglige kompetencer i den kommunale forvaltning med henblik på forebyggelse mod rotter.

Fokusområde 2:

Rotter i vores kloakker er en del af problemet

Her vil der blive fokuseret på udbedring af de private og offentlige kloakker med henblik på, at holde rotterne nede i kloakken. I det omfang det er nødvendigt vil Viborg Kommune sammen med Energi Viborg A/S forsætte samarbejde vedrørende den giftfrie bekæmpelse af kloakrotter.

Fokusområde 3:

Miljøbevidst brug af gift

Med dette område vil der blive fokuseret på en miljørigtig anvendelse af gift samt sikre at al bekæmpelse med brug af gift sker efter de retningslinjer, som er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Fokusområde 4:

Brug af viden og formidling til at forebygge rotter

Viborg Kommune vil i højere grad inddrage kommunens borgere som aktive medspillere i ”kampen” mod rotterne

Fokusområde 1:

TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE TIL GAVN FOR FOREBYGGELSEN AF ROTTER

Rotter færdes overalt i vores omgivelser og der kan være mange årsager til deres tilstedeværelse. Men som udgangspunkt, hvis der er mad, skjulesteder og gerne vand, så er der risiko for, at rotter kan etablere sig.

Rotter findes f.eks. i vores offentlige parker, her kan de bo trygt og ofte uset i tæt vegetation. Mad er ofte tilgængelig i kraft af efterladte madrester etc.

Da bekæmpelse af rotter på f.eks. de offentlige arealer kan være vanskeliggjort af f.eks. rigelig med føde, masser af skjul og begrænsninger i brugen af gift (som følge af miljømæssige restriktioner og udfordringer med sikring af giften) er der et øget behov for at tænke på forebyggelse af rotter, ikke kun i den kommunale rottebekæmpelse, men også i andre dele af den offentlige forvaltning.

Viborg Kommune vil derfor have fokus på et tværfagligt samarbejde på tværs af de kommunale forvaltninger. Formålet med et tværfagligt samarbejde er at kunne udnytte anden faglig ekspertise og kapacitet i forebyggelsen af rotter, som f.eks. ved;

- "indretning" af de offentlige arealer f.eks. med hensyn til;
- vegetation og dermed skjulesteder til rotterne
- rottesikring af den opstillede affaldshåndtering etc.
- alternativ forebyggelse på offentlige/rekreative arealer med inddragelse af rovfugle og ugler
- rottesikring af de kommunale bygninger
- social indsats overfor kommunens svage borgere

Steder, hvor der ofte kan blive behov for en fælles indsats, både med hensyn til bekæmpelse, men især til den efterfølgende forebyggelse, kan f.eks. være;

- offentlige parker/arealer
 - f.eks. Borgvold og sØnæs
- idrætspladser
- baneskråninger
- byggepladser
- raste- og parkeringspladser

Nogle af de mest relevante tiltag vil være rettet mod nogle åbenlyse forhold, som kan være medvirkende til at skabe grobund for et rottetilhold. Nogle af disse tiltag er f.eks.;

- Sikring af tilstrækkelig og rottesikker affaldskapacitet
- Opsætning af informationstavler med opfordring til adfærd, som ikke tiltrækker rotter (f.eks. at spiseligt affald aldrig efterlades)
- At der tænkes i, ikke at skabe for mange skjul til rotter, dette involvere også at tænke i relative åbne arealer med mindre vegetationsbunddække – altså en mere målrettet vegetationspleje med det formål at reducere rotternes oplagte skjulesteder
- Opsætning af uglekasser og siddepæle til rovfugle – dette bør ske i kombination med ovenstående punkt

Viborg Kommune vil i den kommende plan-periode arbejde tværfagligt bredt og se på muligheder for at inddrage andre instanser og sammen søge efter effektive måder til at forebygge mod rotter, især steder hvor bekæmpelsen i dag er besværliggjort med begrænsningerne i anvendelsen af giften.

Fokusområde 2:

ROTTER I VORES KLOAKKER ER EN DEL AF PROBLEMET

En stor andel af de modtagne rotteanmeldelser i byområderne skyldes kloakrotter. Når kloakrotter kommer op på overfladen eller kommer ind i vores bolig, skyldes det ofte, at der er en defekt kloakledning og/eller afløbsinstallation. Hvis kloakledningen eller de private afløbsinstallationer var intakte og uden fejl, ville rotterne, som udgangspunkt, ikke kunne komme ud af kloakken.

Kommunerne er ikke forpligtet til at bekæmpe rotterne nede i kloakken, men ville en systematisk kloakrottebekæmpelse kunne afhjælpe nogle af de rotteproblemer vi ser på overfladen? Desværre er resultatet af en kloakrottebekæmpelse oftest beskedent og effekten kortvarig og derfor foretager Viborg Kommune ikke en systematisk bekæmpelse af rotter i kloakken. Viborg Kommune foretager dog lejlighedsvis rottebekæmpelse i kloakken i samarbejde med Energi Viborg A/S, da Vi vurderer, at en bekæmpelse i kloakken kan være til midlertidig gavn i særlige rotteplagede områder eller i forbindelse med renovering af kloakken, hvor en bekæmpelse af kloakrotter, forud for større ledningsrenoveringer, kan være med til at reducere antallet af kloakrelaterede rotteanmeldelser.

Fakta

- I byzone udgør rotteanmeldelser forårsaget af kloakrotter en betydelig andel
- Rotterne lever fortrinsvist inde på den private ledningsdel
- Den bedste forebyggelse mod indtrængning af kloakrotter er at have en intakt ledning
- Det er den enkelte grundejer, som selv skal sikre sin egen kloakledning

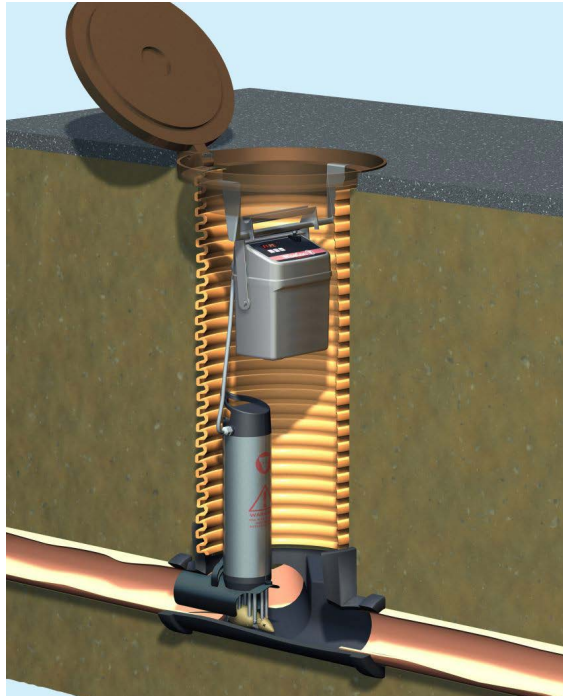
-
- Er der mistanke eller tegn på rotter skal det straks anmeldes til kommunen (www.viborg.dk)
 - Grundejer har pligt til at rottesikre og renholde sin ejendom.

Hvad er rottegift?

- Der findes forskellige typer af rottegifte
- Der anvendes som udgangspunkt den mildeste form for gift af hensyn til miljøet
- Alle rottegifte er antikoagulanter dvs. blødningsforstyrrende, og rotten dør derfor af indre blødninger
- Rotten dør først 4 til 6 dage efter, at den har spist af giften
- Der anvendes ikke antikoagulanter til bekæmpelse af rotter i beboelse, fordi rotterne kan lægge sig til at dø på utilgængelige steder med voldsomme lugtgener til følge
- Gift må ikke udleveres til borgeren

Viborg Kommune og Energi Viborg A/S bruger i dag næsten ingen gift til bekæmpelse af kloakrotter, i det giften delvist er blevet erstattet af effektive fælder. Viborg Kommune råder i dag over 84 dræbende kloakfælder (Smart Pipes), som benyttes i særligt rotteplagede områder og/eller forud for renoveringsarbejde på den offentlige kloakledning. Den daglige drift og flytning af fælderne varetages af Energi Viborg A/S.

En anden måde at forhindre rotter i at trænge ind i vores stikledninger kan være ved at opsætte rottespærrer på stikledningen. Viborg Kommune har siden 2012 opsat rottespærrer på stikledninger indtil de kommunale institutioner, skoler og plejehjem. Fremadrettet skal kommunen også tilbyde opsætning af rottespærrer på stikledningen indtil private, statslige og regionale daginstitutioner, skoler, plejehjem og hospitaler. Dette er, for kommunen, en lovpligtig opgave, men for den enkelte institution er opsætningen af rottespærrer et frivilligt tilbud. Viborg Kommune skal i forbindelse med opsætningen rottespærrerne undersøge de enkelte stikledninger for fejl. Udbedring af eventuelle fejl på ledningen skal betales af den pågældende grundejer, men Viborg Kommune skal betale for;

Anvendelse af WiseTrap i kloakken

- Undersøgelsen for mulige fejl (i form af f.eks. visuel inspektion og/eller ved røgprøver)
 - Opsætning af rottespærren
 - Bekæmpelse af kloakrotter som måtte leve bag ved den opsatte rottespærre
 - Den fremadrettede drift og vedligeholdelse af rottespærren.
- I forbindelse med en målrettet indsats overfor kloakrotterne vil Viborg Kommune i den kommende periode 2019-2021 have fokus på;
- at Viborg Kommune vil fortsætte det gode samarbejde med Energi Viborg A/S og fremadrettet have fokus på den giftfrie bekæmpelse af kloakrotter;
 - steder eller bydele med uforholdsmæssige mange anmeldelser om kloakrotter
 - forud for ledningsrenovering, da det erfaringsmæssigt kan øge anmeldelser om rotter i området
 - at Viborg Kommune vil fortsat have fokus på, at der sker en hurtig udbedring af de opdagede kloakdefekter ved bl.a.;
 - At den kommunale rottebekæmpelse foretager den nødvendige fejlfinding på kloakken og diverse afløbsinstallationer
 - Opfølgning med den nødvendige håndhævelse for at sikre udbedring hurtigst muligt
 - at Viborg Kommune skal tilbyde de private, statslige og regionale institutioner etc at få deres stikledninger sikret mod indvandring af kloakrotter

Fokusområde 3:

HENSIGTSMÆSSIG BRUG AF GIFT

Når der anvendes gift til bekæmpelse af rotter, er der en risiko for, at der kan opstå resistens, som typisk vil lede til anvendelse af stærkere gifte. I takt med, at der anvendes stærkere gifte, vil der ske en øget belastning af miljøet samt en øget risiko for utilsigtede forgiftninger af rovfugle og rovpattedyr (sekundære forgiftning). Viborg Kommune har et generelt ønske om at reducere giftforbruget, men erkender, at der er situationer, hvor en effektiv bekæmpelse bedst opnås med anvendelse af gift.

For at minimere risikoen for spredning af resistens og sekundære forgiftninger vil Viborg Kommune sikre, at anvendelse af gift i den kommunale bekæmpelse sker efter følgende retningslinjer:

- At der altid foretages en vurdering af, om gift er den optimale løsning på det pågældende rotteproblem
- At der altid anvendes den mildest mulige gift i den enkelte bekæmpelse
- At den udlagte gift sikres, så risikoen for utilsigtede forgiftninger minimeres
- At en giftbekæmpelse følges nøje af bekæmperen med opfølgende besøg, så mængden og styrken af den anvendte gift kan tilpasses bekæmpelsesbehovet

- At al gift indsamles ved bekæmpelsens afslutning
- At der aldrig udleveres gift til håndtering af borgeren

Viborg Kommune vil for at sikre en mere miljøbevidst rottebekæmpelse have fokus på;

- Mindske brugen af gift ved f.eks. at øge brugen af fælder
- at Miljøstyrelsens vejledning for korrekt brug af gift følges i bekæmpelsen (både i kommunal og privat bekæmpelse) og sikre en korrekt udført bekæmpelse
- Viborg Kommune vil øge den administrative såvel som den praktiske kontrol med giftanvendelsen i den private rottebekæmpelse ved at foretage anmeldte og uanmeldte tilsyn på ejendomme, hvor der foretages privat rottebekæmpelse
- at indsamle viden om steder med mulige resistensproblemer, baseret på observationer i den praktiske bekæmpelse.

Fokusområde 4:

BRUG AF VIDEN OG FORMIDLING TIL AT FOREBYGGE ROTTER

Det kan være en ubehagelig oplevelse at få rotter. I mange tilfælde kan den enkelte borger, langt hen ad vejen, gøre meget for at undgå rotter. Nøgleordet er forebyggelse. Viborg Kommune og kommunens bekæmpelsesfirma skal rådgive og vejlede borgerne til en bedre forebyggelse mod rotter. Men vi vil også gerne kunne nå ud med information og vejledning til borgere, som endnu ikke har haft den ubehagelige oplevelse "at få rotter på ejendommen".

I Viborg Kommune vil der være fokus på at nå ud til kommunens borgere med information, om hvad og hvordan man bedst muligt sikrer sin ejendom mod rotteangreb.

Der er behov for at informere og vejlede om er;

- Vedligeholdelse af egne kloakker
- Generel renholdelse og rottesikring
- Fuglefodring uden rotter
- Dyre- og hønsehold uden rotter
- Rottesikring af egen bolig

Og formålet med information og vejledning er;

- At skabe tryghed for borgerne og erhvervslivet i forhold til rotter.
- At gøre den enkelte borger opmærksom på egen rolle i forhold til rotter og dermed øge den frivillige forebyggelse, så vi på sigt minimere risikoen for at få rotter.

Viborg Kommune vil have fokus på fortsat at fremme dialogen med og informationen til kommunens borgere bl.a. ved;

- Fortsat at udbrede den succesfulde videofilm og folder, som Viborg Kommune har ladet udarbejde i samarbejde med 8 andre kommuner
- At sikre at borgerne bliver mødt med informativ rådgivning i forbindelse med rottebekæmpernes besøg i forbindelse med rottebekæmpelse

Rottegebyret

- Rottegebyret opgøres som en promillesats af ejendomsværdien
- Rottegebyret dækker alle direkte udgifter forbundet med den kommunale rottebekæmpelse
- Får man rotter og derfor har brug for hjælp til at få dem bekæmpet, så har man allerede betalt for ydelsen og skal ikke betale yderligere
- Rottegebyret dækker ikke grundejeres egne udgifter til udbedringer af defekte kloakker, skader forårsaget af rotter og diverse

Finansiering af rottebekæmpelsen

Som grundejer i Viborg Kommune betaler man for den kommunale rottebekæmpelse via ejendomsskattebilletten, hvor der opkræves et gebyr svarende til en andel af ejendomsværdien. Beløbet dækker udgifter til det private bekæmpelsesfirma, vedligeholdelse af elektroniske fælder, IT samt de tilknyttede administrative opgaver. Området skal hvile i sig selv, og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i gebyret det efterfølgende år. Som borger eller virksomhed skal man således ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom.

I 2018 udgjorde gebyret pr. husstand 0,040 % af ejendomsværdien det vil sige for en ejendomsværdi på 1 mio. kr. var gebyret på 40 kr. I 2019 er gebyret 0,054 % af ejendomsværdien, svarende 54 kr. for en ejendom med en ejendomsværdi på 1 mio. kr. Stigningen i rottegebyret er bl.a. en følge af de lovgivningsmæssige stramninger og øget krav til rottebekæmpelsen og anvendelse af gift og det øgede fokus på forebyggelse.

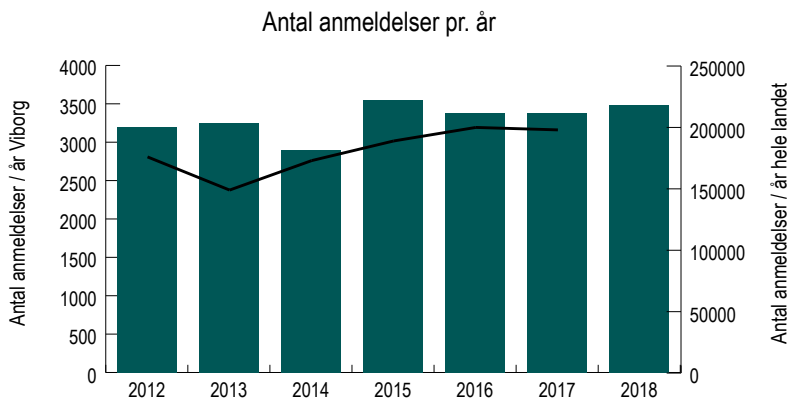

Udviklingen i antal rotteanmeldelser

Antallet af rotteanmeldelser kan variere fra år til år som følge af påvirkning fra en lang række faktorer som vi kan have større eller mindre indflydelse på. Nedenstående er der givet nogle bud på forhold, som kan påvirke rottebestanden og dermed antallet af rotteanmeldelser i op- eller nedadgående retning;

- ekstreme vejrmæssige forhold, som isvintre, tørker etc. kan påvirke rottebestanden i op eller nedgående retning
- mere tilgængelig føde
- flere sene afgrøder
- dårlige kloakker
- bedre muligheder for indberetning af rotteforekomst via kommunernes digitale platforme
- utilstrækkelig bekæmpelse og forebyggelse

Antallet af rotteanmeldelser i Viborg Kommune har de senere år ligget på et stabilt niveau og sammenlignelig med udviklingen på landsplan.

Selvom Viborg Kommune kun oplever mindre udsving i antallet af rotteanmeldelser, så er Viborg Kommune dog bevist om en række forhold, som kan have indflydelse på rotternes tilstedeværelse i vores omgivelser og hvor en øget indsats vil kunne få positiv indvirkning på reduktion af rotternes forekomst. Det kunne f.eks. være;

- Sikring af kloakkerne, både de offentlige og særligt de private kloakledninger
 - I kloakkerne foretrækker rotterne oftest at leve inde i de mindre private stikledninger
- Øget information om hvordan rotter forebygges
 - Jo bedre vi er til ikke at efterlade spiseligt affald, fodre havens fugle, høns etc. samt sørge for at vores ejendomme ikke giver rotterne de nødvendige gemmesteder, desto færre rotter vil der være i vores omgivelser
- God og effektiv bekæmpelse af eksisterende rottebestande
 - Med effektiv og målrettet indsats overfor eksisterende rottebestande vil flere rottebestande kunne udryddes

Gode råd

Gode råd til renholdelse og sikring er f.eks.:

- Affaldsstativer er sikret mod rotter – har affaldscontainer bundprop, skal denne altid være monteret
- Der må ikke efterlades spiseligt affald
- Undgå rod på ejendommen
- Undgå tæt vegetation, materialer etc. op ad husmuren/bygninger
- Hønsegårde, kaninbure mv. skal være rottesikre, i højden og i dybden
- Fuglefodring i begrænset omfang
- Ingen forarbejdede madvarer i kompostbeholderen
- Ydermure, sokler og tage skal være intakte, rotter har kun brug for åbninger/sprækker over 2 cm
- Intakte ventilationsriste i sokkel og mur
- Vinduer og døre skal slutte tæt
- Undgå åbenstående kældervinduer eller sikre vinduet med net (maskevidde < 2 cm)
- Kloak og afløb skal være tætte
- Tjek samlebrønde med jævne mellemrum: Grus eller jord i bunden tyder på en defekt
- Huller i jorden uden opgravet jord, eller sammensunkne fliser kan være tegn på kloakbrud
- Faldstammeudluftning skal være forsynet med vakuumventil og evt. metalnet
- Tagnedløb skal udmunde under rist eller dæksel
- Afløbsriste skal være hele og fastskruede

Hvad nåede vi i Handlingsplan 2016-2018?

I sidste handleplansperiode har Viborg Kommune fået igangsat en række initiativer i forbindelse med bekæmpelse og ikke mindst i indsatsen med forebyggelse af rotter. Af indsatser for perioden 2016-2018 kan særligt fremhæves;

- At alle kommunens plejecentre/hjem har fået foretaget en gennemgang af deres bygninger med henblik på at rottesikre disse bedst muligt.
- Øget samarbejde med Energi Viborg A/S med hensyn til
 - En gensidig underretning med hensyn til fund og udbedring af defekter på den offentlige del af kloakken.
 - Forøgelse af beholdningen af dræbende fælder (Smart Pipes) til kloakken og dermed øget kapacitet til den daglige bekæmpelse af kloakrotter i særlige udpegede områder plaget af mange kloakrotter
- Gennemført en undersøgelse for resistens, hvor rotter fra i alt 26 forskellige ejendomme blev undersøgt. Her var resultatet, at minimum 1/3 af de undersøgte adresser havde resistens. Da undersøgelsen var baseret på indsamling af en eller ganske få rotter per ejendom, så må det antages at resistens kan forekomme på langt flere af de undersøgte ejendomme.
- Viborg Kommune har i samarbejde med otte andre kommuner udarbejdet flere animationsfilm om rottebekæmpelse og forebyggelse af rotter. For herigennem at informere kommunens borgere om deres forpligtelser og hvad de selv kan gøre for at forebygge fremtidig rotteforekomst på deres egen ejendom.
- Der er blevet udarbejdede nye illustrative informationsfolder om forebyggelse af rotter, som udleveres i forbindelse med rottebekæmpelsens besøg på ejendomme, hvor kommunen sætter gang i en rottebekæmpelse.

Bilag A: Retningslinjer for privat rottebekæmpelse

Privat bekæmpelse af rotter er tilladt i Viborg Kommune, der er dog en række retningslinjer, som foruden den gældende lovgivning og vejledning skal følges. Der er tale om privat rottebekæmpelse udført af enten R1 eller R2 (se side 6) autoriserede. I det følgende er der givet en beskrivelse for hvilke krav Viborg Kommune stiller til bekæmpelse under R1 og R2 autorisation.

Alle former for privat bekæmpelse vil altid ske uden omkostninger for Viborg Kommune, og det understreges, at der ikke kan gives fritagelse for betaling af rottegebyret ved afholdelse af privat bekæmpelse, indgåelse af aftaler om sikringsordninger og/eller R2 bekæmpelse på egen ejendom.

Privat rottebekæmpelse ved R1-autorisation.

1. Dette omfatter bekæmpelse;
 - a. i en privat sikringsordning
 - i. den private sikringsordning, omfatter, som udgangspunkt, altid en grundig bygningsgenmængang, som fornyes minimum hvert 3. år og hver gang der overgås til ny aftale
 - b. af et autoriseret skadedyrsfirma, hvor en borger måtte ønske dette. Dvs., hvor en borger fravælger den kommunale rottebekæmpelse
2. Alle nye, ændrede eller opsagte aftaler skal indberettes til kommunen og til den nationale database (Miljøportalen), når dette bliver muligt og evt. lovkrav.
3. Al forekomst af rotter skal straks anmeldes til Viborg Kommune
 - a. Ved anmeldelse, skal det meget tydeligt fremgå, om privat bekæmpelse varetager rottebekæmpelsen, eller om det skal varetages af den kommunale rottebekæmpelse
4. Der må først påbegyndes privat bekæmpelse af rotter (gælder for ved og uden brug af gift) efter, at der er indgivet anmeldelse til Viborg Kommune
5. Der skal efter endt rottebekæmpelse fremsendes oplysninger til Viborg Kommune vedrørende bekæmpelsen, som oplyst i bekendtgørelsens bilag 6. Dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse.
 - a. Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R1 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database
6. Ved bekæmpelse med gift skal der foretages evaluering af bekæmpelsesforløbet og foretage eventuelle tilretninger, hvis bekæmpelsen ikke er afsluttet indenfor 35 dage.

- a. Oplysninger vedrørende evaluering af bekæmpelsen og hvilke tiltag den R1 autoriseret person har foretaget i den enkelte bekæmpelse skal straks fremsendes til Viborg Kommune
 7. De steder, hvor der kun er indgået aftale om sikringsordning omfattende musebekæmpelse, gør Viborg Kommune opmærksom på, at giftbekæmpelse af mus kun må ske ved anvendelse foderstationer, hvortil rotter ikke har adgang
 8. Anvendes der foderstationer med gift til bekæmpelse af mus, hvortil også rotter har adgang, skal dette straks og forud for bekæmpelsens igangsættelse anmeldes til kommunen og de lovgivningsmæssige regler for rottebekæmpelse vil da være gældende, som f.eks.
 - a. overholdelse af resistensstrategien
 - b. Udfyldelse af bilag 6, som skal fremsendes senest 30 dage efter endt bekæmpelse
 - i. Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R1 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database
 9. Ved en utilstrækkelig rottebekæmpelse og/eller manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav kan Viborg Kommune, til enhver tid, overtage den igangværende private rottebekæmpelse.
 10. Forebyggende sporing af rotteforekomst, såvel som museforekomst, må ikke ske med anvendelse af gift. Alle former for giftfrie sporingsformer samt dræbende fælder er tilladt
- Privat rottebekæmpelse ved R2-autorisation**
- 1) Dette omfatter kun;
 - a. at der kan foretages bekæmpelse af rotter på egen erhvervsgrund, hvis grundejer er i besiddelse af R2-autorisation
 - 2) Ved opnåelse af R2-autorisation skal dette indberettes til kommunen med angivelse af;
 - a. tidspunkt for opnåelse
 - b. om den R2-autoriserede påtænker selv at forestå bekæmpelse af rotter og mus
 - 3) skulle en allerede R2 autoriserede flytte til Viborg Kommune eller erhverve anden ejendom, hvor den R2 autoriserede vil selv vil foretage rottebekæmpelse fremadrettet, anmelde dette til Viborg kommune

- 4) En R2-autoriseret må ikke foretage bekæmpelse på anden ejendom, som ikke ejes af den R2-autoriserede
- 5) Al form for giftbekæmpelse (gælder for både bekæmpelse af rotter og mus) må kun foretages af den R2-autoriserede
- 6) Al forekomst af rotter skal straks anmeldes til Viborg Kommune
 - a. Ved anmeldelse, skal det meget tydeligt fremgå, om den R2-autoriserede selv varetager rottebekæmpelsen, eller om det skal varetages af den kommunale rottebekæmpelse
- 7) Ved anmeldelse af rotter på en ejendom omfattet af R2-autorisation, vil den kommunale rottebekæmpelse, efter modtagelse af anmeldelsen foretage et opfølgende tilsynsbesøg indenfor 8 dage, med henblik på;
 - a. i samarbejde med den R2-autoriserede, at vurdere den igangsatte rottebekæmpelse
 - b. at vejlede eller igangsætte nødvendig handling vedr. udbedring af eventuelle fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse
- 8) Den R2-autoriserede skal efter endt rottebekæmpelse fremsende oplysninger til Viborg Kommune vedrørende bekæmpelsen, som oplyst i bekendtgørelsens bilag 6. Dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse
 - a. Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R2 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database
- 9) Viborg Kommune vil foretage opfølgende besøg senest 35 dage efter indgivelse af anmeldelse med henblik på at vurdere;
 - a. Om der fortsat er rotteaktivitet
 - b. Om bekæmpelsen har været tilstrækkelig (bl.a. på baggrund af det udfyldte bilag 6 (udfyldt af den R2-autoriserede)
 - c. Om der er rettet op på tidligere anmærkede forhold vedrørende manglende rottesikring og renholdelse
- 10) De steder, hvor den R2-autoriserede kun bekæmper mus, skal bekæmpelsen, som udgangspunkt ske ved anvendelse af foderstationer, hvortil rotter ikke har adgang

- 11) Anvendes der foderstationer med gift til bekæmpelse af mus, hvortil også rotter har adgang, skal dette straks og forud for bekæmpelsens igangsættelse anmeldes til kommunen og de lovgivningsmæssige regler for rottebekæmpelse vil da være gældende, som f.eks.
 - a. overholdelse af resistensstrategien
 - b. Udfyldelse af bilag 6, som skal fremsendes senest 30 dage efter endt bekæmpelse
 - i. Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R2 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database
- 12) Ved en utilstrækkelig rottebekæmpelse, manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav og/eller ved resistens overfor de anvendte gifte, kan Viborg Kommune, til enhver tid, overtage den igangværende private rottebekæmpelse.
- 13) Den R2-autoriserede må gerne lave en forebyggende sporing af rotteforekomst såvel som for museforekomst. Sporingen må ikke ske med anvendelse af gift. Alle former for giftfrie sporinger samt dræbende fælder er tilladt

Viborg Kommune vil ved stikprøvekontrol uanmeldt kunne møde op på virksomheder eller ejendomme omfattet af både R1- autoriserede aftaler eller af en R2- autorisation, med henblik på at sikre at ovenstående krav overholdes, samt at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse.

Hvis Viborg Kommune bliver bekendt med, at der foretages privat rottebekæmpelse i strid med ovenstående, som f.eks. at man fejlagtigt bekæmper "mus" ved brug af foderkasser, hvortil rotter har adgang, vil Viborg Kommune kunne fratage enten den R1- eller den R2- autoriserede mulighed for at fortsætte med bekæmpelsen på ejendommen.

Ved grove forsømmelser og/eller at der er tale om gentagende overtrædelser vil den R1- eller den R2- autoriserede kunne blive anmeldt til Miljøstyrelsen, kemikalieinspektionen og/eller indgivet politianmeldelse med henblik på bødestraf.

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019-2021

VIBORG
KOMMUNE